

כ"ט סיון תשפ"ג
18 יוני 2023

לכבוד,

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") באמצעות מערכת יעל

הנדון: פנייה מקדמית בנוגע לאופן יישום תקנה 2(1) לתקנות דוחות שנתיים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לרבעון ראשון לשנת 2023 בקשר עם רכישת השליטה בחברת מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס"), והכרה ומדידת הפרשה להפסדי אשראי בגין תיק ההלוואות הקיים למועד הרכישה בדוחות מקס.

סימוכין: מכתבכם מיום 30 באפריל 2023, ישיבה במשרדי הרשות ביום 10 במאי 2023 ושיחתנו הטלפונית מיום 18 במאי 2023 ("השיחה").

במענה לבקשה להנחיה מקדמית במכתבכם שבסימוכין ("הפנייה"), ולמען הסדר הטוב, הרינו להעלות על הכתב את עמדת סגל הרשות בהתייחס לנושא שבנדון כפי שנמסרה לכם בשיחה.

עמדה זו מתייחסת לסוגיות שהועלו בפנייה והיא מבוססת על המסכת העובדתית שנפרשה על ידיכם בפנייה ועליה בלבד, ובהנחה כי זו משקפת את כל הנתונים הרלבנטיים לנדון.

רקע עובדתי תמציתי כמפורט בפנייה

1. ביום 27 במרץ 2023 הושלמה עסקה, במסגרתה רכשה החברה את מלוא הונה המונפק והנפרע של Warburg Pincus Financial Holdings (Israel) LTD ("WPI"), "הסכם הרכישה". WPI מחזיקה ב-100% מהונה המונפק והנפרע של חברת מקס.

2. בעקבות הסכם הרכישה ולצורך איחוד דוחותיה הכספיים של מקס תידרש החברה, בין היתר, ליישם את תקנה 2(1) לתקנות דוחות כספיים שנתיים תש"ע - 2010 ("התקנה" ו-"התקנות", בהתאמה). התקנה קובעת כי:

" 2. הוראות תקנות אלה יחולו על עריכת דוחות כספיים של תאגיד, למעט –

(1) דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי הערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכן למעט מידע בדוחות כספיים של תאגיד שאיחד תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או שהתאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי האשראי הוא חברה כלולה שלו, ככל שמידע זה מתייחס לתאגיד הבנקאי או לחברת כרטיסי האשראי;

(2) דוחות כספיים של מבטח הערוכים בהתאם להוראות המפקח על הביטוח, וכן למעט מידע בדוחות כספיים של תאגיד שאיחד מבטח, או שהמבטח הוא חברה כלולה שלו, ככל שמידע זה מתייחס למבטח;

(3)

מחלקת תאגידים

3. בהתאם לתקנה, התקנות לא חלות על המידע בדוחותיה הכספיים של החברה המתייחס למקס, ואשר ימשיך להיות ערוך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו המבוססות בעיקרן על הוראות התקינה החשבונאית של המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב ("US GAAP").
4. לצד זאת, התקנות ממשיכות לחול על שאר המידע בדוחותיה המאוחדים של החברה, למעט מידע בדוחותיה המאוחדים המתייחס לחברת הביטוח, כלל חברה לביטוח בע"מ¹ ומשכך החברה עורכת את הדוחות הכספיים (למעט החריגים שצוינו לעיל) בהתאם לתקני דיווח כספי בין לאומיים ("IFRS")².

הסוגיה החשבונאית

5. כיצד יש למדוד במועד הרכישה ובתקופות העוקבות את ההתאמות הנובעות מהטיפול החשבונאי בצירוף העסקים הנובע מהסכם הרכישה ("חשבונאות רכישה"), וכפועל יוצא כיצד נדרשת החברה להכיר בדוחותיה בהפסדי האשראי בגין תיק האשראי של מקס שנרכש במסגרת צירוף העסקים ("הפרשה להפסדי אשראי ב - DAY 2"), כאשר התקינות החשבונאיות המיושמות בדוחותיהן של הרוכשת, החברה, והנרכשת, מקס, שונות.

עמדת החברה

6. לאור העובדה שמדובר במקרה ייחודי של "עירוב תקינות חשבונאיות", כאשר מחד התקנות מאפשרות לחברה המאחדת בדוחותיה תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי פטור מיישום IFRS בקשר למידע המתייחס לאותם תאגידים, ומנגד לא מאפשרות פטור מיישום IFRS למידע המתייחס לחברה עצמה, נוצר אפוא מצב שבו חשבונאות הרכישה לא קיבלה התייחסות רגולטורית. לאור האמור הציגה החברה בפנייתה מספר חלופות לטיפול אפשרי, ובפרט למדידת ההפרשה להפסדי אשראי ב-DAY2, אשר לעמדתה תביא לתוצאה הרלוונטית והפרקטית ביותר ליישום. להלן החלופות שהוצגו על ידי החברה:

- 6.1. ההפרשה להפסדי אשראי תחושב בגין תיק האשראי הקיים במקס במועד צירוף העסקים באותו אופן בו היא מחושבת במקס באותו מועד (מודל ה-CECL³ תחת US GAAP), אולם יחד עם זאת ההפרשה להפסדי אשראי לא תוכר בנפרד בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה, אלא תגולם בסכום השווי ההוגן אשר ייוחס לתיק האשראי של מקס. ("חלופת US GAAP").

- 6.2. הכרה בהפרשה להפסדי אשראי בגין התיק הקיים במקס באותו אופן בו היא מחושבת במקס (CECL) במסגרת הקצאת תמורת הרכישה, וזאת כנגד הקטנת יתרת תיק האשראי של מקס והגדלת המוניטין במקביל (ללא השפעה על הרווח). ("חלופת המוניטין").

¹ מכח תקנה 2(2) בתקנות.

² כהגדרתם בתקנות.

³ ASC 326 (Current Expected Credit Loss) – תקן חשבונאות של המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב, בנושא הפסדי אשראי – הכרה ומדידה.

מחלקת תאגידים

- 6.3. יישום הוראות IAS39 לגבי תיק האשראי הקיים במקס במועד צירוף העסקים. בהתאם להוראות IAS39, הפרשה להפסדי אשראי מוכרת רק בגין הפסדים שכבר נגרמו. במקרה של הכרה בתיק האשראי במסגרת צירוף העסקים בשווי הוגן, כל ההפסדים שנגרמו לתיק כבר מגולמים במלואם במסגרת השווי הוגן, ולכן לא נדרש להכיר בהפרשה נוספת במסגרת צירוף העסקים. מודל זה ייושם עבור התיק הקיים במקס במועד צירוף העסקים במועד ההכרה לראשונה וכן במדידה העוקבת. לגבי אשראי חדש שיינתן על ידי מקס החל ממועד זה, ייושם מודל ה-CECL במלואו. ("חלופת IAS39").
- 6.4. יישום חשבונאות הרכישה במועד צירוף העסקים בהתאם להוראות ה-IFRS. דהיינו, הכרה בהפרשה להפסדי אשראי ב – DAY 2 בהתאם לתקינת ה-IFRS ("חלופת IFRS").

עמדת סגל הרשות

7. בהתאם לתקנות, ברירת המחדל היא כי דוחות כספיים של תאגידים מדווחים ערוכים בהתאם לתקני IFRS והוראות התקנות. עם זאת, לגבי מספר סוגים של תאגידים (הרלוונטי לענייננו – חברת כרטיסי אשראי) קבעו התקנות הקלה. בהתאם להקלה אם אחד מתאגידים חריגים אלו ערך את דוחותיו בהתאם לתקינה חלופית המנויה בתקנות (לענייננו – הוראות המפקח על הבנקים), רשאי הוא להשתמש בדוחות אלו גם לצרכי עמידה בהוראות הדיווח לפי דיני ניירות ערך חלף הגשת דוחות הערוכים לפי תקני IFRS והוראות התקנות.
8. כנגזרת של הקלה זו קובעות התקנות הקלה נוספת המהווה חריג לעיקרון לפיו דיווח לפי IFRS כולל התאמה של נתוני חברות מאוחדות ל-IFRS. לפי ההקלה, תאגיד אשר מאחד את אחד מהתאגידים החריגים שצוינו לעיל (בענייננו כאמור מדובר בחברת כרטיסי אשראי) רשאי הוא לעשות שימוש בדוחותיו בנתוני התאגיד המאוחד ללא התאמה ל-IFRS. זאת בתנאי שנתונים אלו הם בהתאם לתקינה האלטרנטיבית שבה היה ניתן לעשות שימוש אילו התאגיד המאוחד היה בעצמו תאגיד מדווח (כאמור, בענייננו אלו הוראות המפקח על הבנקים).
9. במקרה של החברה, החברה אינה מעוניינת לבצע התאמה ל-IFRS של נתוני מקס אלא לעשות שימוש בהקלה ולאחד את נתוני מקס הקיימים בדוחות מקס ואשר ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים. לאור כך, לעמדת הסגל, משעה שבחברה לעשות שימוש בהקלה, אין באפשרותה לערב בין תקינות חשבונאיות שונות בנוגע לנתוני מקס אלא עליה למדוד את נכסי מקס בהתאם להוראות המפקח על הבנקים באופן מלא. בנוסף, לעמדת הסגל הטיפול החשבונאי בצירוף העסקים הינו טיפול חשבונאי אשר מתייחס לנתוני מקס וגם אותו – בהתחשב בבחירת החברה – יש לבצע בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. מאחר שכל החלופות שהציעה החברה, המתוארות בהרחבה לעיל, סוטות מהוראות המפקח על הבנקים (אשר ככלל מבוססות בנושאים הרלוונטיים לפניה על הוראות התקינה האמריקאית), לא ניתן ליישם אותן ביחס למדידת נכסי מקס.

מחלקת תאגידים

יודגש, כי סגל הרשות אינו מביע עמדתו לגבי שאלות או סוגיות אחרות העשויות לעלות מהאמור במכתביכם, לרבות נאותות ההפרשה להפסדי אשראי שהוכרה בדוחות המאוחדים בגין תיק האשראי של מקס.

כאמור ברישא למכתבנו זה, עמדת סגל הרשות לעיל נוגעת אך ורק לעובדות שתוארו במכתבכם שבסימוכין, וכפי שתוארו, והן מתייחסות אך ורק לסוגיה החשבונאית נשוא פניית החברה ואשר מפורטת במכתבנו זה.

בהתאם לנוהל פנייה מקדמית פניית החברה ותשובת סגל הרשות תפורסמנה במלואן באתר הרשות.

בכבוד רב,

דב נתנזון, רו"ח

רעות קסלר, רו"ח

דוד טרגין, רו"ח

יעקב גולד, רו"ח

עותק:

סומך חייקין, רואי חשבון, באמצעות מייל.

קוסט פורר גבאי את קסירר, רואי חשבון, באמצעות המייל.